

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности; неговање способности извођења музике (певање/свирање); стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука; подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); развијање критичког мишљења; упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности; упознавање занимања музичке струке.

Праћење и вредновање ученика

Формативно оцењивање

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности. У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и **основни захтеви** за правилно оцењивање - да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама. **Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном распреду.** Целокупно наставно градиво остварује се само у школи.

У својој педагошкој документацији наставник редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник образлаже и описом даје своје препоруке за даљи рад и напредовање.

Сумативно оцењивање

Оцењујем на крају програмски одрађене наставне целине

Одвија се на крају тромесечја, полугодишта, школске године, образовног циклуса

Даје слику о томе колико је ученик до тада научио, шта зна, разуме и може да уради

Даје слику о томе колико је настава успела да оствари програмом предвиђене и

планиране циљеве и исходе.

Представља показатељ и доказ о постигнутим знањима

Настава је оријентисана **ка ИСХОДИМА** у оквиру стандарда које ће ученик остварити на крају учења наставних области.

Ученици од петог до осмог разреда се оцењују усменим путем кроз одговарање, практичан рад, активност на часу и ангажовање у настави.

ИСХОДИ – Музичка култура 5, 6, 7. и 8.разред

Седми разред

По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:

- истражује извођачку и стваралачку употребу нотног писма
- бира инструменте по њиховом изразајном потенцијалу
- идентификује развој музичких тема током слушања
- идентификује улогу музике у друштвено-историјским догађајима
- разликује традиционалну музику свог и других народа од обрада традиционалне музике
- повезује различите музичке жанрове са наменом у свакодневном зивоту и инспирацијом композитора
- изводи музику која највише одговара садржају који жели да изрази певањем, свирањем и покретом, самостално и у групи
- се изражава гласом, инструментом и покретом, солистички и у дијалогу са другима путем импровизације
- прати музичке догађаје у својој средини

Осми разред

По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:

- комуницира путем нотног писма
- испољава и артикулише основне елементе музичког укуса
- Уочава везу између музичких стилова и духа времена
- повезује облике традиционалног музицирања са народним обредима и обичајима
- анализира дејство које музика има на њега
- идентификује начине употребе и злоупотребе музике

-препознаје музику као начин човековог изражавања и односа према стварности

-идентификује начине на који музика дочарава различит карактер, текст и садржаје

-уочава везу између начина интерпретације музике и значења

-фокусирано прати догађања у музичком току читаве композиције

-бира музичке облике, жанрове и стилове који највише одговарају садржају који жели да изрази

-одабира или креира музику и кореографију за одређени догађај

-истражује различите начине музичког стваралаштва користећи ИКТ

Пети разред

По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:

-учествује у музичком догађају читајући нотно писмо

-препозна инструменте по њиховом изражајном потенцијалу

-идентификује утицај који музичко дело оставља на њега на основу мелодије, ритма, темпа, динамике

-повезује структуру музичког дела са својим музичким доживљајем

-разликује традиционалну народну музику свог и других народа

-повезује музику са наменом, улогом и значајем коју има у свакодневном животу (нпр. војна, обредна музика, музика за забаву)

-идентификује утицај музике на тело

-изражава своје утиске, расположења и ставове певањем, свирањем и покретом

-размеђује своје утиске и расположења у виду музичког дијалога са другима

-учествује у осмишљавању школских приредби и манифестација

-импровизује музички дијалог гласом или на инструменту уз покрет

-изражава своје утиске, расположења и ставове певањем или свирањем путем импровизације ритмичких и мелодијских целина

Шести разред

По завршетку

разреда, ученик ће бити у стању да:

- користи нотно писмо и музичке изразе
- препозна извођачке саставе по њиховим изражајним карактеристикама
- прати развој изражајних музичких елемената (мелодија, ритам, темпо, агогика) током слушања композиције
- уочи везу између развоја музичког тока и музичких облика
- повезује традиционалну музику са културним идентитетом
- уочава дејство музике у различитим животним ситуацијама
- препозна начин на који музички изражајни елементи дочаравају карактер музичког дела
- музицира самостално и групно, бирајући ‘бенд’
- импровизује самостално и у ‘бенду’
- креира музичке целине певањем или свирањем сам или у групи, уз помоћ наставника

ПОСТУПАК И ИНСТРУМЕНТИ ОЦЕЊИВАЊА

- **Усмено одговарање** (свеобухватност одговора, прецизност, самосталност у одговарању)
- **Практичан рад** - певање, свирање, препознавање слушаних композиција (ритмичка и мелодијска прецизност, активно учешће у раду, прецизни одговори, самосталност)
 - **Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника и електронски дневник**
 - **Ангажовање ученика у настави**

Образовни стандарди:

МК.1.1.1. уме да препозна основне елементе музичке писмености

МК.1.1.2. уме да опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва

МК.1.2.1. уме да препозна музичке изражајне елементе

МК.1.2.2. уме да препозна извођачки састав

МК.1.2.3. уме да препозна музичке жанрове

МК.1.2.4. уме да препозна српски музички фолклор

МК.1.3.1. уме да пева једноставне дечје, народне или популарне композиције

МК.1.3.2. уме да изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном

МК.2.1.1. уме да анализира повезаност музичких елемената са музичком изражајношћу

МК.2.1.2. уме да анализира повезаност структуре и драматургије одређеног музичког жанра

МК.2.1.3. уме да анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота

МК.2.2.1. уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената

МК.2.2.2. препозна структуру одређеног музичког жанра

МК.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела

МК.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора

МК.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд

МК.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)

МК.3.2.1. уме да открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног примера

МК.3.2.2. уме да открије везу опажених карактеристика са жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера

МК.3.2.3. уме да открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора

МК.3.3.1. изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима

Опште међупредметне компетенције

Кључне компетенције за целоживотно учење:

Ученик:

-Има позитиван и одговоран однос према учењу.

-Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

-Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

-Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.

-Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и

повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Комуникација:

-Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.

- Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама:Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према окоolini: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја,

науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби

и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обogaћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и

адекватно представи своје способности и вештине („јакe стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

МУЗИЧКА КУЛТУРА - ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин

остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим

видовима сопственог изражавања. Учествује у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици.

Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентована знања. Даје свој допринос у очувању традиције и културног идентитета путем музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА - СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова ученик увиђа везу музике са догађањима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи.

Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима.

Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентични музички фолклор.

Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТа за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ-ом у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице.

Оцена одличан 5	Оцена врло добар 4	Оцена добар 3	Оцена довољан 2
<p>Ученик поседује функционално знање које му омогућава да анализира, класификује, логички повезује, примени и самостално изведе закључке, зна визуелно да препозна музичке инструменте. Ученик може да повезује градиво из различитих области и даје примере њихове примене из живота. Зна самостално да пева и свира одређене песме сам или у групи поштујући све елементе музике, зна текст тражене песме и способан је сам да анализира текст, мелодију, слушано дело. Зна основе музичке писмености. Увек се труди, активан је и има жељу да тражено научи чиме надокњује евентуални недостатак талента.</p>	<p>Ученик је у великој мери способан да функционално користи знања, повезује и сам доноси закључке, визуелно препознаје већину обрађених музичких инструмената, уз малу помоћ наставника повезује знања из живота. Зна да пева и свира одређене песме самостално и у групи поштујући све елементе музике. Зна текст тражене песме и уз малу помоћ наставника способан је да анализира текст, мелодију, слушано дело. Има основна знања из музичке писмености, али незна увек да их употреби правилно и повезано.</p>	<p>Ученик у довољној мери показује способност употребе информација, као и да логички повезује информације и знања. Уз наставникову помоћ повезује знања из живота, визуелно препознаје поједине инструменте. Зна да пева и свира само делове тражених песама самостално без поштовања ритма и музичких елемената. Текст тражене песме не зна у целости и нема основна знања из музичке писмености.</p>	<p>Ученик је остварио минимална знања која не уме да повезује и искључиво уз подршку наставника може да изводи закључке и примени знање. Визуелно препознаје мали број инструмената. Зна да пева или да свира поједине делове песама без поштовања музичких елемената али уз наставникову помоћ, има минимална знања текстова песама која уз помоћ наставника може да репродукује.</p>

Критеријум оцењивања – ликовна култура

Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима Ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час (прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања и креативних идеја. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење

прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Домаћи задаци нису обимни али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад настао ван школе, не оцењује се, али ученик може да добије коментар о самом раду у виду сугестија, похвала и сл.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет (разред).

На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

5. разред - креира облике (грађу и тродимензионалност облика) помоћу одговарајућих врста линија, међусобни однос облика - постављање елементарних композиција у којима се види однос величина облика, ритам и кретање; савладаност цртачких, вајарских и колажних техника.

6. разред - креира материјализацију облика описивањем грађе, текстуре, светлине и боје облика; у којој мери су савладане сликарске, колажне и цртачке технике.

7. разред - креира просторне композиције у којима се обраћа пажња на пропорционалност (делова композиције у односу на целину и пропорције облика: фигура, архитектуре и тд.) и равнотежу свих елемената композиције; у којој мери су савладане цртачке, сликарске, графичке технике и фотографија.

8. разред - креира динамику композиције - функционисање елемената композиције (сродност и разнородност елемената, контраст, јединство и доминантно у композицији; апстраховање облика); у којој мери су савладане цртачке, сликарске, колажне технике и технике савремених медија.

На једном раду се реализује један или више задатака предвиђених планом и програмом за тај разред. За сваки рад предвиђено је унапред који се задаци раде као и време реализације (1, 2, 3 или више часова) које се саопштава ученицима пре почетка израде сваког задатка. Ученик је дужан да на полеђини папира напише своје име и препише са табле како гласи задатак. Непотписани радови неће се оцењивати.

Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене.

Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у

композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције. Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пуне машти на вољу.

Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене.

3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене - важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.

4) напредовање у односу на претходни период -10% оцене.

Таленат, посебно се не оцењује.

Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је дакле индивидуални приступ сваком ученику. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.